



DEİK-TÜRKİYE AVRUPA İŞ KONSEYLERİ

**DEİK EU TALKS:
UFUK 2020 & UFUK AVRUPA
BİLGİLENDİRME TOPLANTISI**

14 Ağustos 2020 | Zoom Online Konferans Sistemi





DEİK-TÜRKİYE AVRUPA İŞ KONSEYLERİ

UFUK 2020 & UFUK AVRUPA BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

14 Ağustos 2020
Zoom Online Konferans Sistemi

Konuşmacılar

- **MUSTAFA VARANK**
T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanı
- **BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI**
T.C Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Avrupa Birliği Başkanı
- **NAİL OLPAK**
DEİK Başkanı
- **PROF. DR. HASAN MANDAL**
TÜBİTAK Başkanı

Kayıt Yapan Toplam Katılımcı Sayısı: 258

TOPLANTI NOTU

DEİK EU TALKS: UFUK 2020 & UFUK Avrupa Bilgilendirme Toplantısı 14 Ağustos 2020 tarihinde, T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sn. Mustafa Varank, T.C Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Avrupa Birliği Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakcı, DEİK Başkanı Nail Olpak ve TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal'ın katılımıyla gerçekleşti.



MUSTAFA VARANK

T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Ufuk 2020 ve Ufuk Avrupa programlarına ilişkin görüş alışverişinde bulunmak üzere bir araya geldik. Bu toplantının çok temel bir amacı var. Ufuk programları hakkında özel sektörün yüksek bir farkındalığa sahip olmasını, buradaki imkânlardan özel sektörün en verimli şekilde faydalanmasını arzuluyoruz. Bu manada DEİK, gerek kurumsal kapasitesi gerekse aktif girişimcileriyle sıkı işbirliği yapabileceğimiz önemli paydaşlardan bir tanesi. Ümit ediyorum ki bu toplantı yeni projelerin hız kazanmasına güzel bir vesile olur.

Detaylara girmeden önce az evvel açıklanan haziran ayı sanayi üretim endeksine ilişkin birkaç kelam etmek istiyorum. Haziranda sanayi üretimi hem aylık hem de yıllık bazda yükseliş gösterdi. Her iki verinin de pozitif olması reel sektörün gidişatını göstermesi açısından oldukça sevindirici. Aylık artış %17.6 olarak gerçekleşti. Mayıs ayındaki güçlü seviyeyi haziranda da tekrarladı. Aylık bazda endeksin tüm kalemlerinde yükseliş var. Sermaye ve ara malı kalemlerindeki çift haneye varan artışlar yatırım talebi açısından da çok güçlü bir sinyal veriyor. Gösterdiğimiz bu aylık performansla dünyada en hızlı toparlanan ilk beş ülkeden birisi olduk. Tabii bu rakamlar bizim açımızdan sürpriz değil. Salgın boyunca uyguladığımız makro politikaların reel sektör açısından ne denli isabetli olduğunu, üretim, kapasite kullanım oranları ve güven endekslerindeki canlanmadan çok net bir şekilde görebiliyoruz. Zorlu geçen nisan ayının ardından mayıs ve haziranda ekonomik canlanma hız kazandı. Haziranda düzenlediğimiz 859 belgeyle teşvik tarihimizin rekorunu kırdık. Yılın ilk yarısında yatırım talebi salgına rağmen geçen senenin % 14 üzerinde, teşvik ettiğimiz sabit yatırım tutarı yaklaşık 86 milyar liraya ulaştı. Bu yatırımlar tamamlandığında 130 bine yakın vatandaşımıza yeni istihdam imkânları doğacak. Reel sektör cephesi Temmuz ayında vites yükseltmeye devam etti.

Üretimin temel girdilerinden olan elektrik tüketimi ve türevleri artış eğiliminde. Organize sanayi bölgelerimizdeki elektrik tüketimi hazirana göre % 7 daha fazla, hatta temmuz tüketimine baktığımızda pandemi öncesi dönem olan martı da geride bıraktı. Bizim için önemli olan bu gidişatın sürekli ve sürdürülebilir olması ancak bu şekilde kalıcı bir toparlanmadan bahsedebiliriz. Bakanlık olarak tüm gücümüzle ve tüm kaynaklarımızla üretimin yanında olmaya devam edeceğiz.

Bir hususun altını çizmemiz lazım, finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaların reel sektör dinamiklerini sarsmaması gerekiyor. Günlük değişimlere bakarak yatırım, üretim ve istihdam planlarınızı değiştirmemelisiniz. Şu an başta ticaret ortaklarımızdan olmak üzere küresel ekonomide harekete geçmeyi bekleyen bir talep var. Bu ertelenmiş talep, tüketim ve yatırım artışı olarak sisteme girecek ve Türk sanayicileri, Türk üreticileri bu talebe fazlasıyla karşılık verecek bir yapıyı kurmanın derdinde olmalı. Bir yandan yeni pazarlar ararken diğer yandan mevcut pazarlarımızdaki avantajları katlayabilmeliyiz. Farkımızı ortaya koymak rekabetçi fiyat ve yüksek kalite kombinasyonundan geçiyor. Buna giden yolda da verimlilik ve inovasyon kritik bir öneme sahip. Yeniliğe ve Ar-Ge'ye ne kadar çok bütçe ayırırsanız, piyasadaki rekabet gücünüz de o denli yüksek olur. Tam bu noktada finansman sıkıntısı çekiyorsanız ve dış kaynak arayışınız varsa Avrupa Birliği'nin "Ufuk 2020 ve Ufuk Avrupa Programları" sizler için biçilmiş kaftan.

Ufuk 2020 Programı 2014 yılında başladı ve bu sene sona erecek. Bu program 80 milyar avroluk kaynağıyla dünyanın en büyük bütçeli Ar-Ge ve yenilik programı. Ufuk Avrupa ise 2021 ve 2027 yılları arasında uygulanacak ve bütçesinin minimum 100 milyar avro olması bekleniyor. Sistemi çok basit şekilde şöyle tarif edebiliriz. Birlik üyesi veya bizim gibi asosiye ülkeler milli bütçelerinden bu programlara katkı sunuyor. Sonraki aşamada Avrupa Komisyonu çok çeşitli başlıklarda çağrılar açıyor. Özel sektör, kamu sektörü ve akademinin bu çağrılara başvurması bekleniyor. Çağrılara başvurmak için genellikle en az üç farklı AB üyesi ya da asosiye ülkeden ortaklar bulmanız gerek. Dolayısıyla bu program ülkelerin birlikte çalışmasını, verimli işbirlikleri kurmasını hedefliyor. Ancak burada KOBİ'lere özel bir ayrıcalık tanınmış, KOBİ'ler programa ortaksız yani bireysel başvuru yapabilecekleri gibi ortaklarla da başvuru yolunu seçebiliyor. Ortaklı başvurularda eğer koordinatör iseniz sorumluluğun büyük kısmı sizlerin omuzunda, projeyi hazırlayıp iş paketlerini ayarlamanız ve proje bütçesini

yönetmeniz lazım. Ufuk 2020 Programı'nın ulusal koordinasyonunu da TÜBİTAK üstleniyor. Biz TÜBİTAK kanalıyla ortak arayanlara ortak buluyor, projelerin yazımına hem teknik hem de mali destek veriyor, hatta başarılı olup AB'den fon kazanmaya hak kazanırsınız alacağınız hibe tutarının belli bir oranına kadar da size para ödülü veriyoruz. Aslında tüm derdimiz özel sektörün bu programlara daha yüksek bir motivasyonla başvurmasını sağlamak.

Peki, Türkiye'nin başvuru rakamları nasıl gerçekleşmiş? Kısaca bu konuya da değinmekte fayda görüyorum. Ufuk 2020'de bugüne kadar 6663 proje başvurusu yapmışız, bunların sadece 685'i fonlamaya değer bulunmuş. Yani ülkemizin içinde bulunduğu her 100 projeden sadece 10'u fon almaya hak kazanmış. Başarı oranımız maalesef çok düşük, bunun temel nedenlerinden birisi programın oldukça rekabetçi olması. Komisyondan aldığımız fonların % 41'i özel sektöre, % 34'ü yükseköğretim kurumlarına, %18'de kamu kurumlarına gitmiş. Türkiye olarak Ufuk 2020'ye aktardığımız 266 milyon avroluk kaynağın % 90'ını geri almış durumdayız. Hedefimiz bu oranı daha yüksek seviyelere çekebilmek. Komisyona yaptığımız katkıdan çok daha fazlasını ülkemize getirme şansımız var ve bunu başarmalıyız. Bu şans da sizlerin farkındalığını arttırarak en iyi şekilde kullanmak istiyoruz. Önerilen projeler ne kadar kaliteli, ne kadar katma değerli olursa ülkeye girecek kaynak da o denli artar.

Bahsi geçen fonlardan faydalanmak sizlere pek çok avantaj sunuyor. Öncelikle şunu belirteyim bedava bir kaynağa kavuşuyorsunuz, aldığınız fon aslında bir hibe. Dolayısıyla geri ödeme yükümlülüğünüz yok. Önerdiğiniz proje yenilik projesi ise proje bütçenizin % 70'ine kadar, eğer araştırma ve yenilik projesi ise bu durumda bütçenizin tamamını hibe olarak almanız mümkün. Ayrıca tüm bunlara ek olarak elektrik, su, kira gibi harcama kalemlerinizi için %25 genel gider desteği de alabiliyorsunuz. Finansa erişimin yanında elbette başka detaylı avantajlar da söz konusu. Örneğin proje sonucu ortaya çıkardığınız ürünü AB piyasalarına çok daha kolay satabilirsiniz çünkü ortaya Avrupa Komisyonu referanslı bir ürün koymuş oluyorsunuz. Hiç şüphesiz bu durum önce AB ile ticaretinizi, sonrasında da küresel ticareti kolaylaştıracak bir unsur. Ayrıca konsorsiyumlarda yer almanız, ortaklarınızla yeni ticari işbirliklerinin de önünü açıyor.

Somut bir örnek üzerinden gitmek istersek diyelim ki Siemens ile aynı konsorsiyumda yer aldınız ve Ufuk Programı'na başvurduunuz. Projenin başarılı olmasıyla birlikte tanınırlığınız artıyor, Siemens'in bundan sonra yapacağı Ar-Ge projelerinde ya da ticari işbirliklerinde akla ilk siz geliyorsunuz. Projelerin peşinden koşan değil, aslında peşinden koşulan bir şirket oluyorsunuz. Firmanızın tanınırlığı artıyor, tüm bu avantajlardan faydalanmanız için sizlerden bir beklentimiz var. Açılan çağrıları yakından takip edin, birbirinize duyurun hatta sırf bu amaca yönelik sistematik bir duyuru ve izleme mekanizması da tasarlayabilirsiniz. DEİK bu sürecin uçtan uca bir paydaşı olabilir, TÜBİTAK ile birlikte burada görev alabilir. Dolayısıyla yatırım ve ticaret elçisi olmanın yanında bu ülkenin inovasyon elçisi olmayı da kendinize hedef olarak koymalısınız. Dünyanın dört bir yanından Ar-Ge ve yenilikçilik partnerleriniz olsun. Biz bakanlık olarak attığınız adımları yakından takip etmeye ve fonların ülkemize dönmesinde başarı sağlayan firmaları ödüllendirmeye elbette devam edeceğiz.

Önümüzdeki süreçte Eylül ayı kritik bir öneme sahip. Ufuk 2020 Programı'nın son çağrısı Eylül ayında ve 1 milyar Avroluk bütçeyle Avrupa Yeşil Mutabakatı alanında olacak. Bu çağrı, tarımdan gıdaya, ulaşımdan enerjiye, üretimden çevreye varıncaya dek farklı alanlarda yenilik projesi geliştiren herkese açık. Ülkemizin bu çağrıdan azami fayda sağlaması hem bugün hem de yarınlarımız için oldukça önemli. DEİK Üyeleri olarak sizler de bu imkândan en iyi şekilde faydalanmalısınız. Şimdiden kendinize uygun alanlarda çalışmaya başlayın, her aşamada TÜBİTAK ile iletişime geçin. Proje yazımından tutun da ortak bulmaya varıncaya dek her aşamada biz sizin yanınızdayız. Bu son çağrıda göstereceğimiz başarı Ufuk Avrupa Programı içinde bir rol model olacak. Ufuk 2020 ve Ufuk Avrupa kapsamında özel sektörümüzün daha atik ve özgün işlerle farkını ortaya koymasını bekliyoruz.

Bu toplantının önemli bir başlangıç olduğuna inanıyorum çünkü bu programları yeterince tanıtamadığımız için de gerekli başvuruları alamadığımızı piyasaya, alana gittiğimde görebiliyorum. İnşallah bu toplantıdan sonra özellikle kabiliyetleri olan, kapasiteleri olan firmalarımızı bu başvuruları yapmaya daha fazla teşvik edeceğiz ve daha iyi neticeler alacağımıza ben yürekten inanıyorum.



BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI

T.C Dışişleri Bakan Yardımcısı ve
Avrupa Birliği Başkanı

Son dönemde Avrupa Birliği'nin özellikle Ufuk 2020 Programını yakından takip etmemiz, Sanayi Bakanlığı'nın bu programın uygulanmasını özel sektör, üniversiteler ve yerel yönetimlerle birlikte yakından takip etmesi çok önemli ve değerliydi. TÜBİTAK'ın da özel çabalarıyla gerçekten Ufuk 2020'de dönüş oranımız istediğimiz noktalara doğru geldi.

Türkiye-AB ilişkilerinden dolayı aslında bu toplantıyı yapıyoruz ve Türkiye'de de diğer Avrupa ülkelerin de olduğu gibi bu tür tartışmaların, söyleşilerin yapılması çok anlamlı ve çok değerli. Türkiye-AB ilişkileri, kabaca tanımlamaya çalışırsak 8 veya 9 ana başlıkla yürüyor. Tabii bizim için en önemli ve Türkiye-AB ilişkilerinin iskeleti diyebileceğimiz katılım sürecimiz, yani Türkiye'nin 35'ten fazla açığı kapatması ve birlik koşullarını yerine getirdikten sonra da üye olması. Maalesef bu süreçte bizim çabalarımıza rağmen çok ciddi gereksiz, anlamsız, yararsız siyasi engellerle karşılaştık ve üyelik müzakerelerimiz büyük ölçüde tıkanmış durumda. Bunu aşmaya çalışıyoruz. Özellikle 15 Temmuz 2016 hain darbe girişiminden sonra Türkiye'nin almak zorunda kaldığı bir takım önlemlerden ve sonrasında oluşan güvensizlikten dolayı, Türkiye-AB ilişkilerinde çok ciddi bir güven krizi oluştu.

Bir başka alan, Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği'nin güncellemesi. Gümrük Birliğinin güncellemesi aslında hem Türkiye için hem de diğer Avrupa ülkeleri için "kazan-kazan" sonucu yaratacak bir süreç. Ancak bu süreçte de maalesef 2016'da bunun kararı verilmiş olmasına rağmen son dört yıldır bu konuda bir gelişme kaydedemedik. Siyasi engellemelerle Gümrük Birliği güncelleme müzakerelerini başlatamadık. Almanya dönem başkanlığı sırasında buna

yönelik önemli olumlu işaretler almaya başlamıştık ancak son dönemde Doğu Akdeniz’de yaşanan gelişmelerden dolayı bu konuda ilerleme kaydediyoruz. Umarız önümüzdeki dönemde bu sürecin alt yapısı olur.

Bir başka konu, Türkiye-AB ilişkilerinde önemli olan vize serbestisi. Özellikle DEİK üyelerimiz için bunun ne kadar anlamlı olduğunu çok iyi biliyorum. Gerçekten binlerce insana istihdam imkânı sağlayan, Türkiye’ye ve diğer Avrupa ülkelerine milyonlarca Avro kazandıran firmalarımızın yöneticilerinin bile maalesef vize konusunda karşılaştığı sorun gündemimizde. Biz bunu aşmak istedik ve önemli adımları da attık. 72 kriterden 66 tanesini yerine getirmiş durumdayız. Aslında iki üç kriteri de yerine getirmiş sayılabiliriz fiilen ama bu sürecin biraz ilerletilmesi lazım. Bu süreçte son dönemde belli bir yavaşlama var. Özellikle pandemi ile birlikte ülkeler arasında seyahatlerin kısıtlanması hatta vize verme süreçlerinin bile yavaşlatılması karşısında, vize serbestisi konusunda şu an da çok iddialı olmamız mümkün değil. Ama bizim için önemli olan Türkiye’nin sorumluluklarını yerine getirmesi ve son altı kriterin bir an önce yerine getirilerek, topun Avrupa Birliği sahasına atılması çok önemli. Ayrıca bu son altı kriterde yapılacak reformlar Türkiye’nin ekonomik, siyasi görüntüsü açısından da çok değerli olacak, Türkiye’nin algısını daha olumlu noktalara götürecektir. Bu nedenle pandemiye rağmen bizim bu süreçte ilerlememiz lazım.

Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin bir başka boyutu terörle mücadele. Maalesef burada bir algı seçiciliği var, istediğimiz işbirliğini DEAŞ ile mücadele konusunda sağlamış olmamıza rağmen PKK ve FETÖ terör örgütüne gelince istediğimiz ölçüde işbirliği sağlayamadık. Burada iletişimi arttırmamız gerekiyor, terör herkesi etkileyen bir fenomen dolayısıyla benim terörüm, senin terörün olmaması gerekir ama burada iletişimi arttırmamız gerekiyor.

Türkiye-AB ilişkilerinde bir başka önemli alan üst düzey diyalog toplantıları ve Türkiye-AB zirve toplantıları. Bunlar iletişim açısından, etkileşim açısından ve sorunların masada çözülmesi açısından çok değerli yapılardır. Maalesef bu toplantıların da yine Doğu Akdeniz’den kaynaklanan gerekçelerle yapılmaması yönündeki AB tutumu, Türkiye-AB ilişkilerini maalesef istenmeyen bir yöne doğru itiyor. AB’den bazı suçlamalar var: Türkiye AB’den, AB değerlerinden uzaklaşıyor diye, bence temel sorun Türkiye’nin AB’den uzaklaştırılması. Türkiye’ye karşı zaman zaman çok ciddi ayrımcılık yapılması, bir iki üye ülkenin dar bakışlı ulusal

politikalarının AB tutumu olarak izlenmesi maalesef ilişkilerimizi kolaylaştırmıyor. Biz buna rağmen yüksek çıkarlarımızı korumak adına ilişkilerimizi kararlılıkla sürdürmek durumundayız.

Türkiye-AB ilişkilerinde bir başka önemli konu, göç konusu. 18 Mart Mutabakatının en önemli ayaklarından bir tanesi de göç konusunda iş birliği. Maalesef göç konusunda iş birliğinde, Avrupa Birliği vermiş olduğu taahhütlerin bir kısmını yerine getiremedi. Bunun üzerine şu anda göç iş birliğimiz bir anlamda istediğimiz düzeyde işlemiyor. Avrupa Birliği belli sorumluluklarını yerine getirmediği için Türkiye de göçmenleri durdurma yükümlülüğünü şu anda yerine getirme politikasından vazgeçmiş durumda. 9 Mart'ta Sayın Cumhurbaşkanımız, Avrupa Komisyonu ve Konseyi Başkanları arasında Brüksel'de bir toplantı yapılmıştı. Bu toplantıda 18 Mart Mutabakatının güncellenmesi ve tüm boyutlarıyla sadece göç değil, katılım müzakereleri, Gümrük Birliği, vize serbestisi, terörle mücadele, Türkiye-AB ilişkilerindeki kurumsal yapıların en üst düzeyde çalıştırılması gibi, maalesef bu konu da Doğu Akdeniz gerginliği ile ilişkilendirilmiş durumda ve bu alanda da yine AB'den kaynaklanan nedenlerle bir ilerleme sağlayamıyoruz. Bunlara baktığımızda resim pek parlak görünmüyor, peki bırakacak mıyız, hayır.

Ben Ufuk Avrupa programının ismini de çok seviyorum çünkü Türkiye'nin ufku Avrupa, bizim bu ufku görmemiz lazım. Tabii ki bizim Doğu, Asya, Ortadoğu ve Afrika ile de ilişkilerimiz var ama Türkiye tarihiyle, siyasetiyle, coğrafyası, ekonomisiyle bir Avrupa ülkesi ve dolayısıyla Avrupa'daki ağırlığını ancak Avrupa Birliği üyeliğiyle hissettirebilir, egemenliğini ve çıkarlarını ancak Avrupa Birliği üyeliğiyle çok daha iyi koruyabilir. Onun için bizim sabırla bu süreci ilerletmemiz gerekiyor, üzerimize düşenleri yapıp Avrupa'dan kaynaklanan önyargılı tutumları da sabırla aşmamız gerekiyor. Bu altı alanda söylediğim gibi çok fazla ilerleme yok veya bir durgunluk dönemindeyiz. Bunun yanı sıra Avrupa Birliği'yle başka ilişkilerimiz de var. Bu ilişkilerimizi çok kısaca tanımlarsak mali işbirliği diyoruz. Bunun iki ayağı var. Bir tanesi bir aday ülke olarak Türkiye'nin yararlanmış olduğu Katılım Öncesi Mali Yardım (IPA fonları). Avrupa Birliği IPA fonlarında da belli bir kesinti yaptı. 4.4 milyar avroluk bir tahsisat söz konusuydu, bunu 3.2 milyara çektiler ama 2020 yılı sonunda IPA II dönemini tamamlayacağız ve tahsis edilen 3.2 milyar en verimli şekilde kullanacağız, burada da tüm bakanlıklarımızla

zaman zaman özel sektörümüzle, yerel yönetimlerimizle, akademiyle birlikte çalışmaya özen gösteriyoruz.

Türkiye-AB ilişkilerinde bir başka önemli alan Avrupa Birliği Programları. Bugün daha çok Ufuk Avrupa'yı konuşacağız ama Türkiye'nin şu anda katılmakta olduğu yedi, sekiz tane Avrupa Birliği'nin temel programları var. Bunlardan amiral gemisi tabii ki "Ufuk Avrupa", "Ufuk 2020" 2020 itibarıyla sona eriyor. 2021-2027 döneminde de Ufuk Avrupa adıyla yer alacak bir program. Bizim için tabii en önemli programlardan bir tanesi. Bir başka program özellikle işletmelerimizi, KOBİ'leri ilgilendiren, rekabeti ilgilendiren COSME Programı. COSME Programını biz Türkiye'de KOSGEB ile birlikte yürütüyoruz ve KOBİ'lerin bu programdan yararlanması bizim için önemli. Bir başka program Erasmus Programı. Erasmus bütçesi çok büyük olan, daha çok öğrenci değişim programı gibi görünse de Erasmus içerisinde de birçok etkinlik veya proje özel sektörü ilgilendirebilir. Örneğin teknisyen yetiştirmek, çırak-kalfaların eğitimine, yurtdışına staj gönderilmesine kadar değişik projeler sunabiliriz. Odalarımız, Ticaret odalarımız, zaman zaman yerel yönetimlerimizden bu tür proje tekliflerini alıyoruz. Erasmus Programını, Avrupa Birliği Başkanlığına bağlı Ulusal Ajansımız yürütüyor ve Türkiye, Erasmus ülkeler arasında en fazla başvuru alan ülke. Ancak kaynak sınırlı olduğu için biz ancak Ufuk Avrupa 'da olduğu gibi başvuruların sadece aşağı yukarı % 10'una olumlu yanıt verebiliyoruz.

Özel sektörümüzü ilgilendiren istihdam ve sosyal yenilik programımız "EaSI" var bunu da tabii yakından takip etmemiz lazım. Maliye Bakanlığımızın takip ettiği, özel sektörün çalışmalarını etkileyen gümrük ve vergilendirme programları var. Türkiye, AFAD kanalıyla AB Sivil Koruma Mekanizması'na üye. Bu mekanizmadan son dönemde yararlandık, vatandaşlarımızın sayılarının fazla olduğu ülkelere vatandaşlarımızı getirdik. Ancak örneğin bir Latin Amerika ülkesindeki iki vatandaşımız için THY uçağı göndermek yerine AB Sivil Koruma Mekanizmasının gönderdiği zaman zaman THY uçakları da oldu, bu uçaklar kanalında çalıştırdık. Bu da bizim için önemli bir program. Avrupa Çevre Ajansı'na üyeyiz, Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi'ne üyeyiz. Bu programlar bizim için önemli ama tabii Avrupa Birliği programları bunlarla sınırlı değil. Önümüzdeki dönemde 2021-2027 döneminde bu programlara ek olarak veya

bu programların bazılarının ismi değiştirilerek daha kapsamlı programlar da gündemde olacak ve bunlar için aşağı yukarı 150 milyar Avroluk bir kaynak ayrılması söz konusu. Bu 150 milyar Avroluk kaynak tabii ki tüm üye ülkelere, aday ülkelere, ortak ülkelere açık olacak. Ülke dediğim zaman da onun için de zaman zaman özel sektör, yerel yönetimler, ticaret odaları gibi sektörel yapılar da var ve bunu da değerlendirmemiz lazım. Erasmus önümüzdeki dönemde olacak, katılmayı istiyoruz. Avrupa Dayanışma Programı yine özellikle gönüllülere, çıraklara, kalfalara, gençlere yönelik bir program ve içinde olmak istiyoruz, özel sektörümüzün de bundan yararlanmasını arzu ediyoruz. Ufuk Avrupa olmazsa olmaz gibi görünüyor.

Önümüzdeki dönem Dijital Avrupa diye bir program söz konusu. Ekonomi, sanayi ve toplumsal dijital dönüşüm açısından bu program bizim için çok önemli olabilir. Bunu da katılmayı arzu ediyoruz. Keza iç pazarın iyileştirilmesine yönelik işletmelerin ve KOBİ'lerin rekabet edebildiği COSME Programına önümüzdeki dönem katılmak isteriz. Tek pazar programı önümüzdeki dönem ilgimizi çekecek bir program gibi görünüyor. Keza Ufuk, COSME, EaSI gibi programların finansal araçlarını tek çatı altında toplayan "INVEST EU" programı var. Eğer bu programların tamamına katılırsak, INVEST EU'ya da katılmamız söz konusu olabilir. Avrupa Sosyal Fonu özellikle pandemi sonrası dönem için önemli, bu programa da katılmayı ilgili bakanlıklarımızla değerlendiriyoruz. Keza Yaratıcı Avrupa Birliği Programımız var, bu daha çok kültürel, eğitsel, sanatsal işbirliği. Bu programa üyeydik ama maalesef bir talihsiz projeden dolayı çıktık. Umarız yeni dönemde bu programa tekrar katılırız çünkü Avrupa'da kültürünü, sanatını, edebiyatını en fazla anlatacak ülkelerden birisi biziz dolayısıyla bu programın içerisinde olmak bence çok yararlı olacak.

Çevre ve İklim Eylemi Programı (LIFE) var. Bu da özellikle Yeşil Mutabakatın kabul edildiği ve strateji haline getirildiği Avrupa Birliği'nde çok değerli bir program olacağı benziyor. Birçok program saydım, peki biz bu programları nasıl belirleyeceğiz? Kim "lead ülke" olacak, kim "lead kurum" olacak? Bu konuda Cumhurbaşkanlığımızın bir genelgesiyle Avrupa Birliği Programlar Kurulu oluşturuldu. Bu programlar kurulu alt gruplar oluşturdu. Bu kurulda bu programlara katılım bizim için ne kadar yararlı, bunları ele alıyoruz. Tabii IPA

fonları ile Avrupa Birliği programlarından gelen fonlar arasında temel bir fark var. IPA fonlarının neredeyse tamamı hibe ancak Avrupa Birliği programlarında, Birlik Programlarında her ne kadar hibe gibi görünse de, ülkemizin de bir katkı payı sunması gerekiyor. Dolayısıyla koymuş olduğumuz 266 milyon Avronun bize geri dönüşü önemli, bunu mutlaka fazlasıyla almamız lazım. Dolayısıyla Birlik Programlarında daha hassas olmamız gerekiyor. Bir de Birlik Programlarına katılım halinde hangi kurumun bu katkıyı ödeyeceği de önemli. Kurulumuz çalışmalarını kararlı bir şekilde yürütüyor ve önümüzdeki bir iki ay içerisinde, tabii burada Avrupa Birliği'nin de 2021-2027 dönemi çok yıllık mali çerçevesini kesinleştirmesi lazım ve bu çerçevede de Birlik Programlarına tahsis edilecek fonların ve diğer aday ülkelerden ve ortak ülkelerden ne kadar bir mali beklenti oluştuğunun görülmesi gerekecek. Önümüzdeki aylar içerisinde biz, her bir program için katılım anlaşmalarını müzakere edip imzalayacağız ve ülkemizin çıkarına ve yararına ise mümkün olduğu kadar daha fazla programa katılmaya çalışacağız. Bir kez daha vurgulamak istiyorum, biz bütün bu Birlik Programlarına Türkiye'nin tüm sektörleriyle, tüm yapılarıyla katılmasını istiyoruz. Özel sektörde bunun içinde olmalı, yerel yönetimlerde, ticaret odaları da, sivil toplum kuruluşları da, kamu kurumları da. Dolayısıyla bu amaçla özellikle TÜBİTAK Başkanımızın da bu konuya vermiş olduğu önem çerçevesinde herkes ile bir araya gelmeye çalıştık. TÜSİAD ile, TOBB ile toplantı yaptık, DEİK ile toplantı yapıyoruz, Avrupa'daki büyükelçiliklerimiz ile bir toplantı yaptık. Birlik programlarını onlara da anlattık ve örneğin Siemens firması ile Türkiye'deki bir Koç'un veya herhangi bir firmamızın yenilik biriminin birbiriyle ortak yapılması bizim için önemli. Dolayısıyla dış temsilciliklerimizi de biz bu işin içine çekiyoruz, firmalarımızı da biz bu işin içine çekmek istiyoruz ve her türlü danışmanlık, destek hizmetini de gerek TÜBİTAK üzerinden, gerek Avrupa Birliği Başkanlığı üzerinden, gerekirse de Brüksel'de Avrupa Birliği Daimi Temsilciliğimiz üzerinden yapacağız. Avrupa Birliği Daimi Temsilciliğimiz de güçlendirdik. Orada gerçekten özellikle araştırma, yenilikçilik alanlarında çalışmalar yapılmasını özellikle bu dönemde önemsiyoruz. AB Daimi Temsilciğimiz de sizlerin her zaman yanında olacaktır.

Bir de tabii Yeşil Mutabakata değinmek istiyorum. Biliyorsunuz yeni Komisyon 2019'un sonunda göreve gelir gelmez Yeşil Mutabakat'ı benimsedi. Bu Yeşil Mutabakatı bizim sadece bir çevreyi koruma veya iklim değişikliği konusunda

kafa yorma gibi düşünmememiz lazım. Yeşil Mutabakat artık hayatımızın her noktasına müdahale edecek halde bir strateji benimsiyor, eğer Yeşil Mutabakat çerçevesinde üretim yapmazsanız ihracat yapamaz hale gelebiliriz, eğer yeşil mutabakat çerçevesinde üretmez isek malımız patent alamayacak. Böyle de bakmak lazım özellikle özel sektör boyutuyla vurgulamak istiyorum. Dolayısıyla bizim Yeşil Mutabakatı tarımdan sanayiye, çevreden dış politikaya her alanda çok iyi inceleyip özellikle Yeşil Mutabakat çerçevesinde çalışma yapmamız gerekiyor. Komisyonun bir başka önceliği de dijitalleşme. Artık dijital bir dünyaya doğru da gidiyoruz. Eskiden böyle bir toplantı yapmak için muhtemelen beş altı ay önceden istişare etmemiz gerekebilirdi, o kadar insanı nasıl toplayacağız? Hangi otelin hangi salonunu ayarlayalım? Sayın Bakanımızın programı müsait olur mu? Şu anda dijital bir iletişim dönemindeyiz, karar verince aynı anda binlerce insanı toplayabiliyoruz, sohbet edebiliyoruz, sorularını alabiliyoruz. Dolayısıyla dijitalleşme de önemli, bizim bu alanda da firmalarımızı yönlendirmemiz ve onlardan gelen tavsiyeleri masaya yansıtmanız çok önemli olacak.

Biz Dışişleri Bakanlığı olarak, aynı zamanda Avrupa Birliği Başkanlığı olarak bu süreçte her zaman özel sektörümüzün, sektör kurumlarının yanında olmaya devam edeceğiz. AB üyelik sürecimizin çok değerli olduğuna inanıyoruz, her şeye rağmen yaşanan gerginliklere, Türkiye'ye karşı izlenen önyargılı politikalara rağmen. Önemli olan burada bizim üzerimize düşenleri yaparak Türkiye'nin algısını, gücünü daha da artırmamız, Türkiye'yi AB'ye üyelik noktasına getirmemiz lazım. O noktadan sonra bu sürecin hiç kimse tarafından ne bir siyasi gerekçe ne başka bir gerekçeyle durdurulabileceğine inanmıyorum. Dolayısıyla hepimizin çıkarına olan bu süreci de hep birlikte ilerleteceğiz. Şu anda belki yoğunlaşmamız gereken alan Birlik Programları alanı, burada da sizinle beraber ilerlemeye devam edeceğiz.



NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Salgının halen hayatımızda yoğun bir şekilde devam ettiği bir süreçteyiz. Salgın hayatımızda yoğun bir şekilde var ama ilişkilerimiz ne durumda burada bir değerlendirmede bulunmak istiyorum.

Mart ayı itibarıyla DEİK çerçevesinde ve ülkenin genelinde de bütün faaliyetlerimizi belirli bir yeni normal çerçevesine oturttuğumuz bu sürecin ilk zamanlarında, Sayın Bakanlarımız da biliyorlar, yeni sorunlarla çok fazla boğuştuğumuz ve kendilerinin de bu konuda destek verdikleri bir süreç vardı. Gün bazında yaptığımız kaç toplantı varsa, oralarda maske sorunundan gümrükteki soruna ya da yeni bir cihazla ilgili bir tasarımdan bankacılık süreçlerine gibi kimsenin beklemediği bir sürecin içerisinde kaldık. Mart ve Nisanı böyle geçirdiğimiz bir süreçten sonra, Mayıs ayı itibarıyla biz bu toplantılarımızda salgının sonuçlarını konuşmakla birlikte hayatımızın ve iş dünyasının buna bağlı kısmını da normalleştirdiğimiz bir süreç yaşadığımızı ifade ediyorum. Bugünkü toplantı da aslında bunların bir göstergesi, salgın konuşmuyoruz da aslında adeta salgın yokmuşçasına bu toplantıyı bundan 6-7 ay önce yapsaydık hangi gündemle yapardık, o çerçevede hareket ediyoruz. Elbette salgının yeni normal çerçevesinde hayatımızda birçok şeyi değiştirdiğinin farkındayız.

Ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerde yeni başlıklar hayatımızın içerisine giriyor. Globalleşmeyi çok konuşurduk, glokalleşmeyi konuşmaya başlamıştık ve bugün glokalleşmenin daha çok konuşulacağı bir süreci getirdi. Ekonomik rekabeti konuşurken ölçek ekonomisini konuşurduk ancak ölçek ekonomisindeki

büyüküklerin tek kaynağa bağı kalmanın risklerini hayatımızın ortasına getirdiğı bir süreci gördük. Lojistik hayatımızda önemliydi ama nerede oturtulacağı kısmını bir defa daha konuşmamız lazım. Bir hizmet veya ürünü bir yerden bir yere alıp götürüyoruz yani yakınlık ve uzaklık gibi kavramlar vardı. Salgınla beraber ise yakınlık uzaklık kavramları dışında “ulaşılabilirlik”, “elde edilebilirlik” kavramının ön plana çıktığını gördük. O hizmet veya ürün hemen yanınızda olabilir ancak siz onu elde edemiyorsanız sıkıntı olabilir. Tedarik zinciri kavramının çok önemli olduğunu gördüğümüz bu süreçte kimler ayakta kalabilir diye zaman zaman konuşuluyor, zannedirim tedarik zincirini bozmadan sürdürebilenler ve muhataplarına güven kelimesini verebilenler de dönemin kazananları olacak.

Böyle bir sürecin içerisinde güzel bir gündemimiz var. Türkiye-AB iş dünyasının ilgili paydaşlarını, kamu-üniversite-STK iş birliğini çokça konuştuğumuz bir süreçte de AB'nin ilgili programlarının bize sunduğu fırsatları konuşacağız. İş dünyası çerçevesinden baktığımızda en büyük pazarımız hemen yanı başımızdaki Avrupa ile başka alanlarda ortaklıklar yaparken bu programların sunmuş olduğu fırsatlardan da daha fazla nasıl yararlanabiliriz, o fırsatlardan yararlanmak adına DEİK ve benzeri kurumlar sürece daha fazla nasıl katkı sağlayabilir, gündemimizin ana başlıkları içerisinde olacak.

Biz DEİK olarak tüm dünyaya yayılmış 146 iş konseyimiz içinde, Avrupa'da da 37 iş konseyimiz ile faaliyet gösteriyoruz. Bunların içerisinde 27 adedi de AB ülkesi olan iş konseyleri. Ben her zaman olduğu gibi bundan sonra da salgın sürecindeki sloganımız ile sözlerimi tamamlamak istiyorum. Biz salgın sürecinde “İşlerimizi Askıya Almıyoruz”, “İşletmelerimizin ve çalışanlarımızın sağlığını ve istihdamını koruyoruz” ve bu çerçeve içerisinde faaliyetlerimizi sürdürmeye devam ediyoruz.

Goethe, “Büyük sevinçlere büyük zahmetlere katlanarak ulaşılır” demiş. Bizim bugüne kadar yaptıklarımız gibi bundan sonra yapacaklarımızda daha fazla azim göstererek, bu programlara da katılım performanslarımızı daha fazla artırarak firmalarımız ve ülkelerimize daha fazla katkı sağlamak olacaktır.



**PROF. DR.
HASAN MANDAL**
TÜBİTAK Başkanı

DEİK Başkanımıza ve ilgili heyete teşekkür ediyoruz böyle bir imkân sundukları için, gerçekten bizim için kıymetli. Bu sürecin özellikle yurt dışıyla da ilişkilerinin yönetildiği, hala var olan ticari ilişkilerin çok daha kıymetlendirilebileceği bir boyutunun da Ar-Ge ve yenilikçilik tabanıyla geliştirilmesi olarak görüyoruz. Dolayısıyla DEİK'in başlatmış olduğu ve şu an 146 ülkede başarıyla yürüttükleri ticari odaklı çalışmaların, Ar-Ge tabanına katkı verme noktasında yapacağımız bugünkü toplantı umarım buna bir katkı sağlar.

Şu an için Ufuk 2020 Programı ve biri biterken Ufuk Avrupa Programı başlıyor ve biz bu süreci sadece sunulan fonlama aracı olarak değil aynı zamanda ülkemizdeki firmalarımızın, kurumlarımızın, üniversitelerimizin, yerel yönetimlerimizin, sivil toplum kuruluşlarımızın kendi ulusal politikalarının bütünleştirici bir parçası olarak görüyoruz. Dolayısıyla bir tercih noktasında kalındığı zaman ulusal fonlar mı, uluslararası fonların mı? Bu bizim geçmişte kendimizi en çok sorguladığımız kısımdı. Şimdi ise en azından TÜBİTAK olarak süreçlere bütünleştirici bir yapıyla bakmaya çalışıyoruz.

Öncelikle sürece baktığımız zaman ulusal anlamda, TÜBİTAK anlamında biz ne yapmaya çalışıyoruz? Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın ilgili bir kuruluşu olarak, özellikle 2003 yıllarında başlayan, Ar-Ge'ye ayrılan kaynağın sürekli artmış olduğu bir ortamda 2018 yıllarına geldiğimiz dönemlere kadar Ar-Ge'ye ayrılan kaynağın etkisini biz hem iş dünyasında hem akademide hem de ilgili tüm paydaşlarda Ar-Ge kapasitesinin artırılması olarak gördük. Bu hızlı gelişen

ekonomilerde, Türkiye’de olması gereken bir süreçti. Bu nedenle geçmişteki Avrupa Birliği Çerçeve Programları’na baktığımız zaman Ufuk 2020 de dâhil olmak üzere en büyük ayrılık noktamız, Çerçeve Programlarındaki yaklaşımın daha fazla süreci çıktı ve etki odaklı olması, Ulusal Programlarımızın ise daha çok kapasite oluşturmaya yönelik olduğu için böyle bir tercih noktasında kalabiliyorduk. Özellikle 2018 yılından itibaren TÜBİTAK olarak bizim de kendi dönüşüm programımız kapsamında var olan kapasitemizi artık daha fazla çıktı ve etkiye dönüştürme noktasında Çerçeve Programı ve Ufuk 2020 ile oldukça ilişkili ve başlatılacak olan Ufuk Avrupa da devamı olacak. Yani geçmişte bir tercih noktası iken, şimdi bütünleşik bir yapının bir parçası olarak gördüğümüz için çok kıymetli görüyoruz. Bu toplantıda bu anlamda bizim için oldukça kıymetli. Bu çıktı ve etkiyi oluşturmak için de ulaşmak için de iki anahtar kavram bilgiyi nitelikli bilgiye, yani yeni bilgi yöntemleri ve insan kaynaklarımız ki ülkemiz olarak en kıymetli olan elimizdeki değer insan kaynağımız, bunu da nitelikli insan kaynağına geliştirme noktasındaki bir dönüşüm. Bunların tümünün olması ve yapılabilmek boyutu da bizim birlikte geliştirme ve etki odaklı yeni iş birliği modelleri diye ifade ediyoruz ki esas Ufuk Avrupa bunu ön plana getirecek olan bir program. Dolayısıyla biz önceden Ufuk Avrupa Çerçeve Programlarını izlerken genelde takip etmeye çalışıyorduk, şimdi ise sürece çok daha erken bir zaman diliminde başladığımız için Avrupa’daki diğer paydaşlarımızla birlikte eş zamanlı süreç yönetme yaklaşımındayız. Bu bahsetmiş olduğum nitelikli bilgi ve nitelikli insan kaynağı boyutunu tek bir yansıyla özetlemeye çalışırsak, şu an özellikle bizim yakın zamanda oluşturduğumuz Ulusal Programlar teknoloji geliştirmeye yönelik yüksek teknoloji platformları, ürün geliştirme odaklı sanayi işbirliği mekanizmaları odaklı SAYEM platformları tamamen bu amaçla gerçekleşmiş programlar. Tek bir paydaştan daha çok ilgili tüm paydaşların bir araya geldiği, proje desteklemekten daha çok platformların desteklendiği yapılar. Yine yakın zamanda ilan etmiş olduğumuz ve şu an açık olan iki çağrımız da Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri, bu da yine aynı yaklaşım, ilgili müşteri kuruluşla ilgili tedarikçi kuruluşu bir araya getirme yani birlikte geliştirme. Patent Tabanlı Teknoloji Transferi, özellikle üniversitelerdeki var olan patentlerin kullanıma, ticarileşmeye yönelik başlatılmış olan bir program. Bunların tümü, birlikte geliştirme odaklı yeni bilgi üretim yöntemleri ve bu yöntemlerin tamamı hem Ufuk 2020’nin bir parçası, hem de özellikle Ufuk

Avrupa'daki ana ekseninde yer alan iş birliği ve iş yapma modelleri. İnsan kaynağı gelişme boyutunda da nitelikli insan kaynağının ülkemize çekimi ve desteklenmesi, bu sadece yurtdışında bulunan Türk bilim insanları ve araştırmacılar için değil, aynı zamanda yurtdışında yaşayan nitelikli insan kaynağının Türkiye'ye çekimi. Var olan insan kaynaklarımızın da ülkemizde daha da kıymetlendirme adına başlatılmış olan Ulusal Araştırmacılar Programı ve yine birlikte iş yapma modelleri anlamında da Sanayi Doktora Programı. Bu programda da sadece doktora esnasında değil, doktoradan sonra istihdam sürecine vermiş olduğumuz bir destek ve Avrupa Komisyonunun da örnek olarak gösterdiği bir program.

Bahsetmiş olduğum Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı'ndan 127 araştırmacımız geldi. Bunlar dünyanın en iyi üniversitelerinden araştırma kurullarından ve firmalarından. Özellikle altını çiziyorum firmalarından ve yine gelmiş oldukları kurumlar da ülkemizdeki üniversitelere, araştırma kurullarına ve firmalara, dolayısıyla nitelikli insan kaynağı gelişme programını değerlendirirken sadece akademik boyutta değil, iş dünyası anlamında da değerlendirmek lazım. Bu programdan gelen araştırmacılarımızın bir kısmı iş dünyasına katıldılar.

Türkiye Ar-Ge potansiyeli olan bir ülke, Sanayi Teknoloji Bakanlığımızın koordinasyonu ile yürüyen 1600'e yakın Sanayi, Ar-Ge ve Tasarım Merkezi var. Bunların yanında daha risk boyutu yüksek ve temel Ar-Ge'yi içeren boyutta global firmaların Türkiye'ye gelip temel Ar-Ge'yi burada yapmaları, sadece uygulamalı değil, çok daha büyük risk içeren, geleceğin teknolojilerinin çalışıldığı Ar-Ge'nin de Türkiye'de yapılmasına yönelik bir programımız var. 1515 diye ifade edilen Uluslararası Öncül Ar-Ge Programı kapsamında şu an dört firmamız var. Bunlardan üçü yurtdışından gelen(GE, Ericsson,AVL) Türkiye'ye geldiler. Bu firmaların Ar-Ge merkezleri zaten var ama bu firmalar özellikle geleceğin risk içeren, 10-15 yıl sonrasının teknolojilerini ülkemizde çalışıyorlar. Dolayısıyla bu programı da biz özellikle DEİK vasıtasıyla, iş konseyleri vasıtasıyla buldukları ülkelerdeki eş değer kurumlar üzerinden Türkiye'ye gelecek olan yatırımların sadece bir ticaret yatırımı, bir üretim yatırımının ötesinde Ar-Ge yatırımı olması konusunda da TÜBİTAK olarak her zaman destek vermeye hazırız.

Ufuk 2020 Programıyla ilgili birçok kez hem Bakanımız hem Bakan Yardımcımız bahsettiler ve açıklamış olduğum gerekçeler kapsamında biz Altıncı Çerçeve Programı'ndaki ve Ufuk 2020'deki 2018 yılına kadarki performansımız çok iç açıcı değil. Özellikle 2018 yılından itibaren Bakanlığımız ve özellikle Bakan Yardımcımız Faruk Bey ile yürütmeye çalıştığımız süreçte ilk kez bu yıl sonunda tamamlanacak olan Ufuk 2020'de ulusal katkı payımız 265.8 milyon Avro, alınan fon miktarı 238.5 milyon Avro ki bunlar arasında henüz açıklanmış ama kayıtlara girmemiş bütçeler de dikkate alındığı zaman biz bu yılın sonunda Ufuk 2020'yi vermiş olduğumuz kaynaktan en az o kadar geri döndürmüş olacağız. Bu bizim için önemli bir başarı ama bu başarının sürekliliği ve sürdürülebilirliği de önemli. İlk kez 2019 yılında vermiş olduğumuz katkı payından daha fazla bir geri dönüşüm oldu. Başarı oranımız % 10.3, esasında Avrupa ortalamasında yüzdesel anlamda çok kötü değiliz ama başvuru sayımız çok düşük. Dolayısıyla bu toplantının en büyük amaçlarından birisinin de başvuru sayısının arttırılmasına yönelik olmasını planlıyoruz.

Başarılarımızdan bahsetmek gerekirse, üniversiteler tarafına biraz bakıldığında, "ERA-Chairs" her biri 2 buçuk milyon avro olan ve ilk kez kazandığımız bu yakın dönemde gerçekleşti. Hep araştırmacılarımız ülkemizden destek alıp bu araştırmalarını yurt dışına taşıyordu, ilk kez yurtdışından alınan bir fon ülkemize taşındı(ERC fonu). "Twinning" de bugüne kadar geçmiş yılların tümünde eşleştirmede bir başarıımız vardı, bir kerede yedi projemiz 2 buçuk milyon Avro ile desteklendi ve bu dolayısıyla akademik anlamdaki bir başarı. Örnek gösterilen projeler olarak ilan etmiş olduğumuz doğru bir websitesi var ERC üzerinden. Burada örnek gösterilen en başarılı üç projeden bir tanesi bizim ülkemizdeki bir araştırmacımıza ait. Özel sektör ve KOBİ'lerimiz tarafından bakıldığı zaman artık sadece ortak olma noktasında değil, koordinatör olma noktasında da başarılıyız. Yeniliğe Hızlı Erişim "Fast Track" olarak ifade edilen, orada da yine de koordinatörümüz var ve bir ortaklıkla beraber iki projede yer alıyoruz. Bu da bir KOBİ'mizin koordine ettiği proje. Yakın zamanda açıklamış bir diğer çağrıda "Akıllı-Temiz ve Entegre Ulaşım", "Güvenli, Temiz ve Verimli Enerji" çağrısında ilk kez bir defada 7.5 milyon avronun ülkemize kazandırıldığı(projenin bütçesi değil ülkemize kazandırılan rakam) bir proje. Burada bir koordinatörümüz var, on üç Türk kuruluşumuz var ve altı projede yer alıyorlar.

TÜBİTAK olarak, sizlerden gelen görüşlerle birlikte biz süreci nasıl yönetmeye çalışıyoruz? Hem sürecin başvuru aşamasında, Koordinatörlüğü Destekleme Programı, Seyahat Desteği Programı, yabancı araştırmacı yani yurtdışındaki başarılı bir araştırmacının ilgili başarılı kuruluştaki araştırmacının Türkiye'ye daveti olarak hem de sürecin sonrasında eğer başarılıysanız ve belli bir eşik değer üzerindeyseniz, destek almanız dahi oradaki verilen ödülllerimiz hem başvuru aşamasında hem de sonraki aşamada başarılı olduğunuzdaki ödüller ve yakın zamandaki başlatmış olduğumuz daha fazla faaliyete katılmak için de Ağlara Üyelik Desteği. Yapmış olduğumuz bir takım etkinlikler var. Özellikle son iki tanesini paylaşmak istedim. Birisini Temmuz 2019'da İstanbul'da gerçekleştirmiştik. 28 ülke, 176 araştırmacı katıldı ve 1004 ikili görüşme gerçekleşti. Brüksel'de Daimi Büyükelçiliğimiz vasıtasıyla gerçekleştirdik, 29 ülke ve 300 araştırmacının katılımı ve 816 ikili görüşme gerçekleşti. Biraz önceki görmüş olduğunuz başarıların arkasında esasında bu tip toplantılara katılıp ikili görüşmelerin gerçekleşmesi ve sonrasında yapılan ortak başvurular. Takibinde çalışma ziyaretleri, bunlar yine önemli ve bu konuda destek veriyoruz. Ağ Üyelikleri, daha fazla lobi faaliyeti yönetmek üzere KOBİ'lerimizin bu ağlara üyelik desteğinin % 80'ini biz karşılıyoruz. Kamu kurumlarında ve üniversitelerde %100'ünü karşılıyoruz. Çok önemli bir talep var büyük firmalarımızdan, bu sürece kendilerinin de dâhil edilip belli bir miktarının ödenmesi kapsamında. Onunla ilgili bir çalışmamız var, İzleme ve Yönlendirme Kurulumuzun da bu konudaki önerileri ile büyük firmalarımıza da bu konuda bir katkı verme noktasında olacağız.

DEİK ile olan ilişki boyutu ise, evet 150'ye yakın tüm dünyada ilişkisi olan çok önemli bir çatı organizasyon bizim için, TÜBİTAK ve ülkemiz için çok önemli. Avrupa boyutunda 37 Türkiye-Avrupa İş Konseyi olduğunu biliyoruz ve bunun bizim için önemli bir katkı olacağını düşünüyoruz. Neler yapılabilir boyutunda Yeşil Mutabakat Çağrısı için Eylül ayından itibaren çağrı açılacak ve Ocak ayına kadar devam etmesi bekleniyor. Bu çağrı da kendilerinin ilişkide olduğu kurumlarla yani çatı yapılarla birlikte daha fazla Türk kurum ve kuruluşunun yer almasının teşvik edilmesi. Yine kendileri vasıtasıyla yurtdışında bulunan yani Türkiye'de bulunup ama yurtdışında girişimleri bulunan firmalar üzerinden bazen projelere girmek çok daha kolay olabiliyor. Yurtdışında faaliyette bulunan Türk firmalarımızın, girişimcilerimizin yine bu programlara teşviki, bu konuda

sağlayabileceğimiz her türlü katkıdan biz TÜBİTAK olarak çok memnun oluruz. Yine yurtdışındaki kendilerinin buldukları ülkelerdeki hangi kurumların, hangi firmaların başarılı olduklarını biliyoruz. Yine DEİK vasıtasıyla o firmalarımız üzerinden Türkiye'deki firmalarımızla eşleştirmelerinin gerçekleştirilebilmesi ve bunların tümünün olabilmesi için de DEİK ile daha fazla ilişki ve işbirliği için irtibat noktaları üzerinden çalışma yapılması.

Bizler son yıllardaki başarılarımızı konuşuyoruz ama daha çok gidecek yolumuz var. Çerçeve Programdan geri dönüşüm alan Türkiye'deki firmalarımızı görüyorsunuz. Buna karşın Avrupa'daki eş değerleri var ve rakamlar noktasında ne yazık ki bizim rakamlarımız çok mütevazî. Bu konuda TÜBİTAK tabiki elinden gelen gayreti yapacak, daha çok yapmalı, önerilere de açığız ama bu konuda DEİK benzeri yapılanmaların, çatı örgütlerin bu konuda daha çok rol almasıyla bizde bu rakamlarımızı kesinlikle artıracığımızı düşünüyoruz. KOBİ'lere bakıldığı zaman, Türkiye'deki ve diğer ülkelerdeki geri dönüş miktarlarına bakıyoruz ve ülkemizdeki büyük firmalardan daha fazla geri dönüş miktarları olabiliyor.

Ufuk 2020'deki en başarılı ülkelere baktığımız zaman görmüş olduğumuz bizim en fazla ticaret hacmimizi olduğu ülkeler. Bizim en fazla işbirliğinde olduğumuz ülkeleri de(Ufuk 2020 kapsamında) görüyorsunuz, bu resmi bütünleşik bir hale getirdiğiniz zaman, biz ticari ilişkilerimizi başlamış ama daha da geliştirecek olan ilişkilerle Ar-Ge boyutuna taşınmasıyla ülkemizdeki firmalarımızın rekabetin unsurunda kuvvetli bir şekilde artacağına inanıyoruz. Bizim DEİK'in websitesinden yapmış olduğumuz taramada, DEİK ile ilişkide bulunan Avrupa'daki çatı örgütleri bizim için çok kıymetli. Çünkü oraya bizler de ulaşmaya çalışıyoruz, oradaki firmalarımızla buluşturmaya çalışıyoruz dolayısıyla bunlara DEİK vasıtasıyla ulaşabilmek oldukça kıymetli. Bunlardan ikisi ki bizim için daha da önemli olan "Enterprise Ireland" ve "Innovation Norway" ise TÜBİTAK'ın eşdeğer kurumları. Bunlarla olan ilişkilerimiz ise diğerleriyle karşılaştırınca çok daha etkin ve verimli olabilir. Bu konuda yine DEİK kendi ilişkisini kurarken biz TÜBİTAK olarak yanlarında bulunmaktan, sorumluluk almaktan büyük memnuniyet duyuyoruz. Çerçeve Programımızın hangi ülke ile daha başarılı olduğumuz noktasında İspanya en kuvvetli olduğumuz ülke. İspanyollar Türkiye'deki araştırma ve araştırmacılık kalitesini çok iyi biliyorlar. Dolayısıyla biz İspanya ile olan varlığımızı,

etkinliğimizi daha da artırmak istiyoruz. İspanya bizim için oldukça başarılı bir iş birliği ülkesi, aynı zamanda Avrupa Çerçeve Programlarındaki başarılı ülkeler arasında.

Yeşil Mutabakat bizim için çok kıymetli, bunu sadece bir fon mekanizması olarak görmüyoruz. Ülkemizin özellikle sektörel bazda tekstil, çimento, seramik gibi daha fazla üretimi, taşta toprağa dayalı olan bu sektörlerde, enerji konusunun yüksek olduğu sektörlerde güçlü bir ülkeyiz. Bu aynı zamanda Yeşil Mutabakat kapsamında sadece desteğin ötesinde bizim ileride iş yapma gücümüzü de getirebilecek. Biz bunu bir tehdit olarak görmüyoruz, kuvvetli bir fırsata dönüştürebileceğimizi görüyoruz ve bunun için de bu Eylül ayında başlatılacak olan çağrı 11 alt alanında gerekli hazırlıklarımızı yaptık. İlgili paydaşlarımıza değişik ortamlarda iletiyoruz ve Eylül ayında çağrı açılır açılmaz da sahada yer alacağız. Bir takım gelen sorular var, bu konuda yine bizim destek programlarımız olacak proje yazma, proje eğitimi konusunda özellikle Yeşil Mutabakat noktasında. Bunu dediğim gibi bir destek programı olarak değil, aynı zamanda ülkemizin küresel rekabeti boyutundaki, firmalarımızın rekabet boyutunda güven alanı olarak görüyoruz. Bununla ilgili değişik zamanda toplantılarımız yapıldı.

Son olarak da Ufuk Avrupa'ya giderken, esasında nedir Ufuk Avrupa dediğimiz zaman daha fazla güçlükleri, ortak sorunları konuşuyor olacağız. Bunun için çalışma yönteminin birlikte geliştirme olduğu, iş birliğinin ötesinde birlikte geliştirme, aynı alt yapıyı kullanma, aynı insan kaynağını, aynı tedarik zincirini ve bunun için de nitelikli bilgi ve nitelikli insan kaynağının geliştirilmesi. Esasında bizim ulusal programlarımız 2018'den itibaren dönüştürmeye çalıştığımız yani biz her zaman takip etme noktasındaydık, bu kez eşzamanlı ve bazı programlarda da takip edilen noktasında olacağız.

DEİK'in sektörel iş konseyleri de var. Komisyon, Ufuk Avrupa boyutunda bakıldığında beş ana konuyu şu an gündeme getirdi. Beş ana konuya baktığımız zaman, esasında sektörel boyutta DEİK'in bu sürecin içinde yer alabilmesini biz net olarak görüyoruz. Dolayısıyla DEİK'in sektörel iş konseylerine TÜBİTAK olarak katkı vermek özellikle Ufuk Avrupa Programı'nda açılacak olan çağrılarda çok daha etkin ve verimli bir şekilde yer alabileceğine inanıyoruz. DEİK ile

hangi alanlarda işbirliği yapabiliriz diye bakıldığı zaman, en yakın işbirliği yapabileceğimiz boyut Yeşil Mutabakat Çağrısında, özellikle yurtdışındaki DEİK'in ilişkide bulunduğu kurumlarla, yurtdışında bulunan Avrupa'daki girişimcilerimize ve iş sahiplerine yönelik özel bir çaba içinde olabiliriz. İkincisi sizlerin Ufuk 2020 ve başlayacak olan Ufuk Avrupa Programlarında eğitim faaliyetleri, farkındalık oluşturma faaliyetlerine katkıda bulunabiliriz. Bunun tümünün gerçekleşmesi için de sizlerle olan irtibat noktasını da çok daha kuvvetlendirmek istiyoruz. Bu DEİK Türkiye olarak ya da iletişimde olduğunuz Brüksel temsilciliğiniz vasıtasıyla da olabilir. Özet olarak biz ülkemizin Avrupa Birliği Programlarındaki başarısını birlikte geliştirme odaklı bir iş birliğini de çok önemli görüyoruz. Geçmişte biz alternatif bir program ve sadece kaynak aracı olarak görürken artık biz ülkemizin programlarıyla bütünleşik yapı içerisinde ve ülkemizin firmalarının, kurumlarının rekabet gücünün daha da artabileceği ve fon almanın ötesinde, iş birliklerinin kalıcı iş birliğine dönüşmesi noktasında önemli bir fırsat olarak görüyoruz.





UFUK 2020 &
UFUK AVRUPA
BİLGİLENDİRME
TOPLANTISI

DEİK-TÜRKİYE AVRUPA İŞ KONSEYLERİ

NAİL OLPAK
DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK
Genel Sekreter

MERİH KEPEZ ÖRNEK
Genel Sekreter Yrd.

DİLEK TUNA
Bölge Direktörü

ALPEREN ÖZDEMİR
Brüksel Temsilcisi

SELİN SÜMER
Koordinatör Yardımcısı

**Semineri izlemek için lütfen
tıklayınız.**



**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

